യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 170

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ബ്രഹ്മൻകോ്ഽസ്യ സുഹൃദ്ബ്രൂഹി യേനാസൗ രമതേ സഹ .
രമണം കിംസ്വഭാവം സ്യാദുത രത്യാത്മ വാസ്യ തത് .. 1
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
സ്വപ്ര+വാഹേ-ഹിതം നാമ+ സ്വ+പ്രായേ/ഹിത-നാമ ച .
സ്വകർമ നാമ ചാ+സ്യാസ്തേ മിത്ര-മേകമ-കൃത്രിമമ് .. 2
പിതൃവ+ദ്വിഹിതാ+ശ്വാസം ദാരാ ഇവ നിയ+ന്ത്രണമ് .
സംകടേഷു ദുരന്തേഷു നിത്യമ+വ്യഭി-ചാരി ച .. 3
അശങ്കിതോപചരണം സുസം-പാദിത-നിർവൃതി .
കോപേഷ്വ-കോപന-തയാ വിതീർണാ-വർജനാ-മൃതമ് .. 4
ദുർഗ-ദുർഗമ-ദുർവാര-ദോഷോ+ദ്ധരണ-തത്പരമ് .
സർവ-വിശ്വാസ-രത്നാനാം കോശ ആശൈ-ശവോ-ഷിതമ് .. 5
സഹപാംസുകൃതാക്രീഡ/മാബാല്യാദേവ സംഗതമ് .
വിനിവാരിതദുശ്ചേഷ്ടം പിതൃവദ്രക്ഷണോന്മുഖമ് .. 6
വഹ്നേരിവൗഷ്ണ്യം സൗഗന്ധ്യം കുസുമസ്യേവ സർവദാ .
അവിനാഭാവി വിമലം രവേരിവ-ച വാസരമ് .. 7
ലാലനൈകരതം നിത്യേ പാലനൈക-പരായണമ് .
സർവസംകടസംഘട്ട-രക്ഷണൈക-സമുദ്യതമ് .. 8
ഹേമ്നോ്ഗ്നി-രിവ ദേഹസ്യ സർവാ-വ+സ്ഥസ്യ ശുദ്ധിദമ് .
ഇദം ഹേയമുപാദേയ-മിതി ദർശന-തത്പരമ് .. 9
ആഹ്ലാദക-മനി+ന്ദ്യാഭിഃ കഥാഭിരിവ നാഗരമ് .
സച്ചേഷ്ടാ-മണിമാണിക്യ-ഭാണ്ഡസംഭാരമന്ദിരമ് .. 10
സൂര്യസ്-തമ ഇവാജ+സ്ര/മ+പ്രദർ/ശയദ+പ്രിയമ് .
അനുരക്താ മഹേലേവ പ്രിയമേവാ+പ്രദർശയത് .. 11
ജനം പ്രിയംവദം കുർവത്പ്രിയമേവ സമാചരത് .
പേശലം മധുരം സ്നിഗ്ധമക്ഷുബ്ധമുദിതാശയമ് .. 12
ലോകോപചാരകം പൂജ്യം സ്മിതപൂർവാഭിഭാഷണമ് .
കാമോപശാന്തം സദ്രൂപം പരമാർഥൈകകാരണമ് .. 13
രണ്ണ്ഽജ്ഞാനസമുദ്ഭൂതേ പൂർവം പ്രഹരണോദ്യതമ് .
അപൂർവനർമനിർമാണലീലാലലനലാലകമ് .. 14
പാലകം ശീലസാരാണാം ദാരാണാം ച കുലസ്യ ച .
ആധിവ്യാധിപരീതസ്യ ചേതസോ്ഽമൃതമൗഷധമ് .. 15
വിശേഷവിദ്യാവൈദഗ്ധ്യവാദവന്ദ്യവിനോദനമ് .
സമാനകുലശീലത്വാദ്ദ്വിധാഭാവ ഇവ സ്ഥിതമ് .. 16
അനുരക്താന്നൃപാൻസാധൂന്വദാന്യാൻകാരയത്സദാ .
യജ്ഞദാനതപസ്തീർഥന്യായാർഥപ്രേരണോന്മുഖമ് .. 17

പുത്രദാരദ്വിജാതിസ്ത്രീഭൃത്യബന്ധുജനൈഃ സഹ .
ശുഭഭോജനപാനാർഹമുത്തമശ്ലാഘ്യസംഗതി .. 18
ഭോഗാദിബദ്ധതൃഷ്ണത്വം ദുഃഖദം വിനിവാരയത് .
സുസ്നിഗ്ധസംകഥോദാരം സമാശ്വാസോത്തമാസ്പദമ് .. 19
ഈദൃശേനാത്മമിത്രേണ സ കലത്രേണ സംയുതഃ .
സ്വകർമനാമ്നാ രമതേ സ്വഭാവേനൈവ നേരിതഃ .. 20
ശ്രീരാമ ഉവാച .
കലത്രമസ്യ മിത്രസ്യ തദീയസ്യ മുനീശ്വര .
കിം തത്കിംരൂപമേവ സ്യാത്സമാസേനേവ മേ വദ .. 21
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
സ്നാനദാനതപോധ്യാനനാമാനോഽസ്യ മഹാമതേ .
സന്തി പുത്രാ മഹാത്മാനഃ സ്വനുരക്താഖിലപ്രജാഃ .. 22
ചന്ദ്രലേഖേവ ലോകസ്യ ദൃഷ്ട്യൈവാഹ്ലാദദായിനീ .
അവിനാഭാവിനീ ഭാര്യാ മുദിതാസ്യാനുരാഗിണീ .. 23
കരുണാകാരണാകീർണധനാ ഹൃദയഹാരിണീ .
ആനന്ദജനനീ ചാസ്യ വയസ്യാഽവ്യഭിചാരിണീ .. 24
സമ-താസ്യ മതാ നിത്യമാസ്തേ ഹൃദയവല്ലഭാ .
പ്രതീഹാരീ പുരഃ പ്രഹ്വാ സംമുഖം സുഖദായിനീ .. 25
ധൈര്യേ ധർമേ ച ധീഃ സാധോ നിത്യമാധീയതേ ച യാ .
സാസ്യ ധീരസ്യ ധുര്യസ്യ പുരോ ധന്യസ്യ ധാവതി .. 26
അസ്യ സന്നാ സമം സ്കന്ധേ സർവദൈവ മഹൗജസഃ .
വിഷയാരിജയേ രാജ്ഞോ മൈത്രീ മന്ത്രപ്രദായിനീ .. 27
കാര്യാണാമാര്യമര്യാദാചാര്യാ ചാതുര്യശാലിനീ .
സർവേഷാമസ്യ മാന്യസ്യ സത്യതാ സ്വാർഥദായിനീ .. 28
ഇത്യേവംപരിവാരേണ മിത്രേണ സഹ മന്ത്രിണാ .
സ്വകർമണാ വ്യവഹരന്ന ഹൃഷ്യതി ന കുപ്യതി .. 29
സ യഥാസ്ഥിതമേവാസ്തേ വിനിർവാണമനാ മുനിഃ .
ചിത്രാർപിത ഇവാജസ്രം ലോകേ വ്യവഹരന്നപി .. 30
വസ്തുശൂന്യേഷു വാദേഷു മൂകഃ ശൈലമയോ യഥാ .
നിഷ്പ്രയോജനശബ്ദേഷു പരം ബാധിര്യമാഗതഃ .. 31
ലോകാചാരവിരുദ്ധേഷു ശവം സകലകർമസു .
ആര്യാചാരവിചാരേഷു വാസുകിർവാ ബൃഹസ്പതിഃ .. 32
പ്രവൃത്തവാക്പുണ്യകഥോ ജിഹ്മാനാം പ്രതിഭാനവാൻ .
നിമേഷേണൈവ നിർണേതാ വക്താശു ബഹു വസ്തുനഃ .. 33
സമദൃഷ്ടിരുദാരാത്മാ വദാന്യഃ സംവിഭാഗവാൻ .
പേശലസ്നിഗ്ധമധുരഃ സുന്ദരഃ പുണ്യകീർതനഃ .. 34

സ്വഭാവ ഏഷൈവ ഭവേത്പ്രബുദ്ധ-
ധിയാം പ്രയത്നേന തു നേദൃശാസ്തേ .
ഭവന്തി നേന്ദ്വർകഹുതാശനാദ്യാഃ
ക്വചിത്പരപ്രേരണയാ പ്രകാശാഃ .. 35

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ തത്ത്വജ്ഞ+വ്യവഹാര-വർണനം നാമ സപ്ത+ത്യധിക-
ശതതമഃ സർഗഃ ..170 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
6.1.2024